

1 Μαρτίου 2019

«Το Τραγούδι του Σταυρού»: Ερμηνευτική Προσέγγιση στο Ποίημα του Κωστή Παλαμά

Πολιτισμός / Ποίηση

Μανώλης Καρακώστας, MSc Διοίκησης Επιχειρήσεων, Επαγγελματίας Υγείας - Ερευνητής

**Κ' έγυρ' Εκείνος το άχραντο κεφάλι και ξεψύχησε
στο μαύρο το κορμί μου απάνου·
άστρα γινήκαν τα καρφιά του μαρτυρίου του, άστραψα
κι από τα χιόνια πιο λευκός τα αιώνια του Λιβάνου.**

Το ποίημα ξεκινά δείχνοντας έναν άνθρωπο, ο οποίος βρίσκεται κάτω από τον Σταυρό του Χριστού κατά την ώρα της Σταύρωσης. Ο άνθρωπος αυτός βλέπει τον Χριστό να παραδίδει το Πνεύμα Του στον Πατέρα Του, και με αυτόν τον τρόπο να ολοκληρώνει το σωτήριο έργο Του για το ανθρώπινο γένος. Εκείνη την στιγμή φαίνεται ο Κύριος να ακουμπά το Πανάχραντο Σώμα Του στον άνθρωπο αυτόν, και κατ' επέκταση σε όλους τους ανθρώπους όλων των εποχών, και από «μαύρο» εξ' αιτίας της αμαρτίας να τον καθιστά «λευκό», δηλαδή καθαρό από κάθε πάθος, αίροντας απ' αυτόν το βάρος της αμαρτίας. Έγινε τόσο καθαρός, που όχι απλώς αποπλύθηκε από την αμαρτία, αλλά άστραψε κι έγινε λευκότερος και από τα χιόνια του Λιβάνου. Αυτή η φράση δείχνει την μεγάλη δόξα που απέκτησε ο άνθρωπος αυτός μόνο με το να τον αγγίξει το Σώμα του Κυρίου. Αυτό που ζει το συγκεκριμένο άτομο, περνάει σε όλες τις μετέπειτα γενιές. Αυτό σημαίνει το ότι τα καρφιά του μαρτυρίου του Κυρίου έγιναν άστρα για τον άνθρωπο. Με την θυσία Του ο Χριστός έδωσε στους ανθρώπους το Σώμα και το Αίμα Του, με το μυστήριο της Θείας Κοινωνίας, η οποία αποτελεί την παρουσία του Χριστού μεταξύ των πιστών στο διηλεκές. Μέσω αυτής ο άνθρωπος ενώνεται με τον Θεό και καθαρίζεται από την αμαρτία, καθίσταται πάλλευκος, απαλλαγμένος από κάθε αμαρτία, ενωμένος με τον Θεό και η δόξα που απολαμβάνει είναι ασυγκρίτως μεγαλύτερη από κάθε επίγεια δόξα. Αξιοσημείωτη είναι μία αναφορά του Αγίου Νικολάου Βελιμίροβιτς, για τις πληγές του Χριστού, που σχετίζεται με τα καρφιά που αναφέρονται στο ποίημα. Σημειώνει λοιπόν, πως τα χέρια του Χριστού τρυπήθηκαν για να αφεθούν οι αμαρτίες που διέπραξε ο άνθρωπος με τα δικά του

χέρια, τα πόδια του Χριστού δέχτηκαν του ήλους, γιατί ο άνθρωπος με τα δικά του πόδια βάδιζε προς την αμαρτία και η λόγχη που τρύπησε την πλευρά Του, έφτασε μέχρι την καρδιά Του, γιατί από την καρδιά των ανθρώπων πηγάζουν όλοι οι πονηροί διαλογισμοί (Ματθ. ΙΕ', 19).

**Οι καταφρονημένοι μ' αγκαλιάσανε
και σα βουνά και σα Θαβώρ υψώθηκαν εμπρός μου·
οι δυνατοί του κόσμου με κατάτρεξαν
γονάτισα στον ήσκιο μου τους δυνατούς του κόσμου.**

Μετά από αυτά, όταν ο άνθρωπος εκείνος είδε, γνώρισε και ενώθηκε με τον Θεό, έγινε Απόστολός Του και ξεκίνησε να κηρύττει το Ευαγγέλιο της Βασιλείας. Κατά την διάρκεια του κηρύγματος, παρατηρεί πως τα καταφρονημένα άτομα του κόσμου, οι φτωχοί και αδύναμοι είναι εκείνοι που δέχτηκαν το μήνυμα του Ευαγγελίου. Τους ονομάζει «Θαβώρ», το όρος που μεταμορφώθηκε ο Κύριος, διότι όσοι πίστεψαν σε Αυτόν, έλαμψαν από την Χάρη Του, και από καταπεσμένοι που ήταν, ένεκα της αμαρτίας και αυτοί, αλλά και της καταφρόνησης του κόσμου, υψώθηκαν και γιγαντώθηκαν πνευματικά. Αντιθέτως, οι δυνατοί όχι απλώς δεν δέχτηκαν τον Χριστιανισμό, αλλά τον εκδίωξαν, με πρώτους τους Εβραίους και κατόπιν τους κοσμοκράτορες τότε Ρωμαίους. Η αναφορά αυτή μας παραπέμπει στον λόγο του Αποστόλου Παύλου πως «τα μωρά του κόσμου εξελέξατο ο Θεός ίνα τους σοφούς καταισχύνη, και τα ασθενή του κόσμου εξελέξατο ο Θεός ίνα καταισχύνη τα ισχυρά, και τα αγενή του κόσμου και τα εξουθενημένα εξελέξατο ο Θεός, και τα μη όντα, ίνα τα όντα καταργήση, όπως μη καυχώσεται πάσα σαρκ ενώπιον του Θεού

» (Α΄ Κορ Α΄, 27-28). Βέβαια, ο διωγμός της Εκκλησίας συνεχίζεται μέχρι σήμερα και θα εξακολουθήσει να υπάρχει μέχρι το τέλος του κόσμου. Αυτό περιγράφει το 12ο κεφάλαιο της Ιεράς Αποκαλύψεως του Ιωάννου. Παρ' όλα αυτά ο απόστολος νίκησε τους δυνατούς του κόσμου, δείχνοντας έτσι την επικράτηση του Ευαγγελίου. Τονίζει μάλιστα, πως γονάτισε στον ίσκιο του τους ισχυρούς, θέλοντας να δείξει το μέγεθος της υπεροχής του. Όχι απλά τους καθυπέταξε, αλλά το έκανε αυτό έχοντάς τους στην σκιά του, δηλαδή οι εχθροί του, παρά την δύναμή τους και τα όσα έπραξαν κατά της Εκκλησίας δεν μπόρεσαν καν να τον αγγίξουν. Παρ' όλο που αυτός είναι αδύναμος κι εκείνοι δυνατοί, αυτός φαίνεται τόσο μεγαλύτερός τους, που η σκιά του τους καλύπτει. Αυτή του η υπεροχή οφείλεται στην δύναμη που του έδωσε ο Θεός, ο Οποίος τον κατέστησε νικητή, αφού πρώτος Εκείνος νίκησε τον κόσμο, προαναγγέλλοντας στους μαθητές Του πως «εν τω κόσμω θλίψιν έξετε· αλλά θαρσείτε, εγώ νενίκηκα τον κόσμον» (Ιω. ΙΣΤ΄, 33).

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

Ερμηνεία: Βαγγέλης Δημόπουλος, Μανώλης Καρακώστας

[**http://bit.ly/2NH0Ezn**](http://bit.ly/2NH0Ezn)